

(המשך מעמוד 25)

שתפס טרמפ על עגלת ההגנה שניתנה לקיבוצים.

כך התחולל משהו הגובל כמעט באבי סורד: המדיניות הכלכלית של המפלגה השלטת, המשמשת מטרה עקרית לבי-קורתה של האופוזיציה הימנית, היא ש- הביאה להתעשרותם חסרת-התקדים של אילי ההון של אופוזיציה זו.

מיליונים מדיקטים

ה רווח נמו של מיפעל עץ לבדו בי שנת 1967 היה 200 אלף דולאר. בשנת 1971, גדלו הרווחים נטו עד ל-1.5 מיליון דולאר, בעוד ששיעור המכירות גדל רק ב-50%. כלל המכירות של עץ לבדו בשנת 1971 הסתכם ב-12.5 מיליון דולאר, כשרוב המכירות הן של פורמאיקה.

הבעלות במיפעל משגשג זה החלקה כלהלן: 22% לנכסי יוסף קרמרמן; 23% לבית יצחק יהודאי, 17% לבעלי מניות בארצות-הברית. יתרת המניות רשו" מה בוואדו שבליכטשטיין, חברות הרשור מות במקום זה הנהנות מהפריבילגיה של העדר אפשרות לבדיקת הבעלות בהן.

רק בתחילת 1972 עשה יוסף קרמרמן את הצעד המכריע בקאריירה הכלכלית שלו, שהציבו על מפת החברות הבינלאורי מיות. היה זה בעת שחברת עץ לבדו נרי שמה בבורסה המניות של הול-סטריט, מכרה לבעלי מניות אמריקאיים כ-17% מ- מניותיה. המניות שנמכרו היו כמחציתן מניות שהיו שייכות קודם לכן לקרמרמן ל- יהודאי, וכמחציתן היו מניות חדשות. כל אחת מ-550 אלף המניות שנמכרו בוול- סטריט נמכרה בעשרה דולאר (כיום מגיע שיעור ל-12.5 דולאר). מכאן שקרמרמן ויהודאי, שמכרו יחד מחלקם בעץ לבדו כ-200 אלף מניות קיבלו תמורתן 2 מיליון דולאר באופן פרטי. המיפעל קיבל לחוד, עבור המניות החדשות שהוצאו, 3.5 מיליון דולאר.

על רווחים אלה של קרמרמן ויהודאי חל בישראל מס'הכנסה של 25% בלבד, כ- מקובל לגבי רווחים ממכירת מניות כר- שומות בבורסה האמריקאית. אפשר לה- ניח בשקט כי רווחיו של קרמרמן בלבד מעיסקה זו, אחרי ניכוי מס'הכנסה, הס- הכמו בכשלושה מיליון ל"י.

אולם זאת היתה רק ההתחלה להתפש- טות בינלאומית. בכספים שייטיה עץ לבדו היא מקימה עתה מיפעל לייצור פורמאיקה בקנדה, שם מעודדת הממשלה הקנדית השקעות באזור הצרפתי בקוויבק. כן מת- כוננת עץ לבדו לרכוש מפעל לבידים ב- ארצות-הברית. השקעה נוספת מתוכננת יחד עם קבוצת יעקב מרידור, וזוהי הש- קעה של כמיליון דולאר בפיתוח מוצר חדש בתחום קרני הלייזר, העתיד לעשות היסטוריה בזמן הקרוב.

קרמרמן ויהודאי הם גם בעלי חברה לשיוק תוצרת מפעלי הלבדים בישראל. רווחיו של קרמרמן מחברה זו בלבד היו בשלוש השנים האחרונות כ-200 אלף ל"י. נוסף לאלה מחזיק קרמרמן בעלות של החברה לשיוק פורמאיקה, אג'נטי, שרוד- תיה בשנת 1971. היו 340 אלף דולאר (כמעט מיליון וחצי ל"י). וזה עוד לא הכל.

לקרמרמן יש גם 8 מפעלים לייצור חב- מוכן של חברה בשם תדיר, המנוהלת על- ידי גיסו, דוד בלאו. לפני כשנתיים הקימו קרמרמן ומרידור מיפעל לייצור חב- מטוסים בכרמיאל בשם ציקלון, ולפני כ- חצי שנה רכשו מרידור מיפעל לייצור מבלטים בשם דקל. לפני חודש רכש קרמרמן לבדו (בתור יוצג עץ לבדו) את מיפעל לבדי אשקלון מקונצרן כור, אחרי שמיפעל זה צבר הפסדים של 7 מיליון ל"י. הפסדים אלה של המיפעל היו דווקא גורם מושך לרכישתו, שכן ניתן לקזזם מרווחי העתק של עץ לבדו ולהקטין בכך את תשלומי מס'הכנסה של המיפעל. למעשה מבוצעת בימים אלה רכישה המיפעל פוטיה-הרגל על שיתוף התשלומים לאוצר המדינה.

וגם זה עוד לא הכל. נראה שבקרוב תסתיים העיסקה בה תר- כוש קבוצת קרמרמן בשותפות עם יבואני מפעל המכוניות אמקא, האחים אלקון, את מיפעל לייצור באשדוד המייצר משאיות ואוטובוסים.

חיבור מאוני המיפעלים התעשייתיים בהם שותף יוסף קרמרמן (ללא חברות השיוק שלו) מראה כי הם מתקרבים למאזן של

50 מיליון דולאר לשנה, שהוא כסום נאה גם למיפעל תעשייתי בארצות-הברית.

יוסף קרמרמן יש יד גם בעסקי קרקעות ובניה, בימים אלה הוא עומד לחתום את ההסכם עם עיריית תל-אביב על הקמת המארנה באזור נמל-יפו, אותו הוא מת- עתד להפוך לאזור מלונאות וקייט. לפני שנתיים רכש מהמלונאי חיים שיף את שטח מינור סן סימון בירושלים (68 דונאם) במחיר של 5.5 מיליון ל"י. לאחרונה חתם הסכם עם חברת פאן לון שתיבנה במקום יתור מ-500 דירות. עץ לבדו, שהיא בעלת הקרקע, תקבל מחברת הבניה ימקדה של כמה מיליוני ל"י וכן 32.5% מכל ההכנסות. עיסקה זו לבדה מבטיחה בחמש השנים הבאות רווחים של עשרות מיליוני ל"י לקבוצת קרמרמן.

פשרה עם הכיס

ס יפור הצלחה כלכלית זו, שלמרי שלת הפועלים של גלדה וספיר יש בה חלק לא מועט, מסביר את סוד כוחו של יוסף קרמרמן כאיש מאחורי-הקלעים של תנועת-החרות.

קרמרמן מייצג כיום בתנועת-החרות את האימפריה הכלכלית הגדולה, גם במימדים בינלאומיים, בה שולטים יעקב מרידור ו- הוא עצמו. לתנועה עניף כמו תנועת- החרות, שנתנה היותה באופוזיציה ניתקו אותה ממרבית המשאבים הכספיים (מלבד ההקצבות הרשמיות) מהן נהנות מיפלגות הקואליציה, ושיאניה יכולה להתבסס על מעמד של פונקציונרים התלויים בה מבחי- נה כלכלית, מהווה הציור מרידור-קרמרמן את העורף הכלכלי המוצק.

זוהי הסיבה שקרמרמן, שהוא גיבור ה- תנועה, איש הכספים שלה ויושבי-ראש סניף תל-אביב, הצליח לגבור על שודל כתיף כמו הד"ר יוחנן באדר במועדות לשרות בממשלת הליכוד הלאומי (עליה ויתר טובת עור וייצמן). כאשר רצה מנתם גובן שלתנועת-החרות יהיה עתון יומי, היה זה יוסף קרמרמן שנטל על עצמו את הוצאתו לאור של עתון היום, רשם את הבעלות של העתון על שמו, כדי לקבל אשראי בבנקים. שמו של יוסף קרמרמן אמין יותר בבנקים מאשר שמה של תנו- עת-החרות.

יחד עם יעקב מרידור היה זה קרמרמן שחילץ את תנועת-החרות ממשבר כספי חמור אילו נקלעה אחרי הקמת מועדת זאב בתל-אביב, אישים ברי-סמכא בחרות מעריכים כי קרמרמן אישית מזרים ל- תנועת-החרות כמאה אלף ל"י בשנה, מג- ייס תרומות בחצי מיליון ל"י נוספות, ומבטיח לה אשראי בלתי מוגבל כמעט בבנקים עד לתקופת הבחירות, או יורמו לקופת התנועה מיליוני ל"י מקופת המדי- נה.

אין ספק כי בלעדי יוסף קרמרמן ויעקב מרידור יקשה על תנועת-החרות להתקיים מבחינה כלכלית, שכן רוב חבריה הרשו- מים הם אנשי פולטרין מובהקים שאינם מסוגלים אפילו לשלם מיס'הכר לתנועה. כסף והשפעתם הכלכלית של קרמרמן ו- מרידור הם המגנים להם מישקל מיוחד בתנועת-החרות, והם גם העורף של עור וייצמן, שמונה כמנהל בחברת הספנות של מרידור, צובר לו עתה בשקט את ההון שלא יכול היה לצבור בשנות שירותו ב- צה"ל.

על רקע זה ניתן לראות את ההתמוד- דות האחרונה בין אישת בגין לסייעת וייצ- מן לא רק על בסיס אישי, היסטורי ורגשי. בני אם גם על בסיס סוציאלי. בני אם מייצג את רוב בוחר תנועת-החרות שהם פועלים, אנשי המעמד הבינוני והבורגנות הזעירה. וייצמן הוא נציג אילני ההון הגדול, שהת- עשרו בסיוע ממשלת-הפועלים של מיפעל העבודה והחותרים לשיתוף תנועת-החרות בממשלה, כדי לקבל נתחים שימנים יותר מהעוגה הממלכתית.

כך יכול היה ת"כ חיים נדנאו, יד ימינו של נמחם בגין בחרות, להאשים השבוע את עור וייצמן בראיון עתונאי (לפני הפיזס בין וייצמן לבגין): "הוא (עור) וייצמן רצה שחרות תהיה בממשלה ושוב נהיה מיניסטרים. לפי מיטב הכרתי, זה איננו דיגלה של תנועת-החרות. אנחנו תנועה אידיאולוגית, לא כיסולוגית."

הפשרה שהושגה השבוע בין שני המח- נות היתה הפשרה בין הכיס והאידיאולוגיה.

כרכלה

הבורסה

30 אחוז רווח ב'3 חודשים

פיכויים רווחים מעניינים במניות

"מפעלי ניר-חדרה"

משקיע שיצליח לקנות כיום את מניות מפעלי ניר-חדרה בשערם הנוכחי (בסבי- בות 460 נקודות), עשוי להרוויח כשליש מהשקעתו תוך שלושה חודשים.

מפעלי ניר-חדרה הם אחד המפעלים הרווחיים והסולידיים במשק הישראלי. לפי הדין-וחשבון של החברה למחצית השנה שנסתיימה בספטמבר האחרון, היו מכירותיה 60 מיליון ל"י - גידול של 22%. הרווח הנקי לאחר מס היה 4.9 מיליון ל"י - לעומת שלושה מיליון בתקופה המקבילה אשתקד.

מה שיותר מעניין: לפי התחזיות, צפויה למפעלי ניר-חדרה מחצית נוכ- חית רווחית אף יותר. קרוב לוודאי כי בעלי המניות שלה יקבלו גמול נאה, לאחר פירסום המאזן לסוף מרץ 1973. **מנועי-הפלא** - אולם העניין המיוחד במניות אלה - הנסחרות גם בבורסה של וול-סטריט - נובע מהשקעת החברה במפעל טבק, שהוא בעל הזכויות למנועי ואנקל בישראל ובארצות רבות אחרות. חברת טבקל הוקמה, בשותפות שווה, על-ידי מפעלי ניר-חדרה וקבוצת בנק ישראל-בריטניה. המפעל החל בייצור מנוע ואנקל בני 1.5 כוח-סוס.

לפני חודשים, מכרו בעלי המניות שלישי מחלקם לקבוצת משקיעים מארה"ב, בראשות בונה-הערים הודוע לויט, מחברת לויאטאן. המשקיעים החדשים שילמו תמ- רת חלקם שני מיליון דולר - שישקעו במפעל החדש. מפעלי ניר-חדרה וקבוצת בריטניה, שויתרו כל אחד על חלק מ- מניותיו - מכרום ב-180% ממחיר רכישתם. **קפיצה בני-יורק**, בעוד שלושה חודשים, תגייס מפעלי ניר-חדרה שישה מיליון דולר בבורסה של ניו-יורק. למטרה זו, נחתמו הסכמים עם שתי חברות ה- עוסקות בהנפקת ניירות-ערך שם, וויס- וויזאן ולוב-רוודס.

חברות אלה הסיכמו למכור את המניות החדשות ב-13 דולר האחת. כיום, שערן בבורסה הניריוורקית כ-10 דולר. המסקנה: עד מרץ, יעלו המניות למחיר של 13 דולר - עליה של שלישי לערך.

עסקים

אשליה - לתעשיין מצליח

גם במשק הישראלי הקטן ייתכנו

סיפורי-הצלחה נופח אמריקה

כיום, מרדכי קמינסקי (40) הוא תעשיין מצליח, שחיצא שלו בלבד יסתכם השנה ביותר ממאה אלף דולר. למרות זאת - ואולי בגלל זאת - הוא מתפאר, בכל הזדמנות מתאימה, בעובדה שהחל את דרכו כנעדר-ישלמה.

אמקא, אביו של מרדכי, מאיר קמינסקי ז"ל, עלה ארצה מפולין במלחמת העולם-השנייה עם צבא הגנרל אנדרס, נוסד כרבים או, ונשאר בארץ.

בפולין ייצר האב אבזרי חשמל לעצי חגי-המלד, בישראל, פתח חשמלייה ב- שטבה ביתו, ייצר פלטות חשמליות בשם המסחרי אמקא (ראשייתיות של האר- תיות הראשונות של השם מאיר קמינסקי).

הבן מרדכי סיים את בית-הספר המקי- צועי מקס-פליין, ואחרי שרותו הצבאי הצטרף לחשמלייה במטבח.

הוא היה מלא רעיונות, מנחה ללא הרף על-ידי הרצון לייצר מה שחסר בשוק.

יחד עם אביו, החל מייצר מציתים חשמליים. אחר, היו האב ובנו הראשונים שייצרו מגהץ חשמלי עם החידוש ה- מרעיש - טרמוסטט לוויסות החום. עד

לפני 12 שנה, שוב היו ראשונים. הפעם, בייצור מהצצים עם גוף חימום אינפרא- אדום. מנהל זה נמכר היטב עד היום: כמעט 80% מכלל המהצצים בישראל הם האינפרא-אדום של אמקא, וכ-20 אלף

בשבועות תשע בערב, בעריכתו של אורי קיסרי, מאוזר יותר, תשע בערב להעולם הזה.

החידים שהפסידו היו חברי המושבים שיצטרפו עתה לכסות את ההפרש בין המחיר שיערה שילמה - לבין ההפסדים שצבר כתר, במה מסתכם כסום זה. לא ברור עדיין, אבל נראה כי יגיע לעשרת אלפים ל"י לכל אחד 35 המושבים שבמזלם הרעגפול להיות בעלי כתר.

מהם נמכרים מדי שנה.

לפני כמה שנים, התלהבו האב והבן ממכשיר חדשני שראו בדורס-אמריקה: טוסטר לפיצות וכריכי-גיבנה.

הוא פיתח דגם משוכלל של הטוסטר, יצא לשוק עם דגם מסחרי לבתי-קפה, ודגם קטן יותר לשימוש ביתי. ההתחלה היתה קשה, אולם לאט לאט נקלט המוצר החדש יפה. קמינסקי מוכר את הטוסטר שלו גם לחברות פורסמות כפיליפס וא.א.ג.

טוסט לפסח, עתה, עומד קמינסקי להוציא לשוק שני דגמים חדשים של ה- טוסטר שלו. האחד, קטן יותר, יעלה ל- צרכן כ-100 ל"י הגדול יותר - כ-160. אך הציבור יצטרך להמתין כמה חוד- שים למוצר: הומונתיים של מפעלים גדולים, ששילמו מראש עד עתה עבור 12 אלף טוסטרים - מעסיקים את כל כושר

תעשיין קמינסקי מהמתכב למיפעל הגדול

הייצור של 70 עובדי המפעל בגבעתיים. הטוסטר מיוצא לאנגליה, עתה יישלח גם לאוסטרליה וקפריסין, אולם לקראת פסח, יצליח קמינסקי לספק גם את השוק המקומי. שכן עיקר קפיצת הטוסטר, הם לכבוד פסח: בעזרת הטוסטר ומלאי לחם שהוכן מראש, מתגברים היהודים על ייסורי המצות.

לא לכל ראע

מתאים כתר

איך להפסיד כספים -

במקום שאחרים מרוויחים

חברי המושבים בצפון הארץ, המאורי- גנים באירגון קניות מושבי הצפון, הופ- תעו בימים אלו, כאשר נודע להם כי כל אחד מהם יצטרך לשלם כסום נכבד של כמה מאות ל"י, לכיסוי הפסדי מיפעל השמינים כתר.

כתר בשנת 1963 בחיפה על-ידי אירגון הקניות, הכוונה היתה לנצל את מיכסות גרעיני הכוספא הניתנות לחברי המושבים. המפתח לייצור שמן בארץ הוא בהקצבות גרעיני הכוספא למפעלים, מי שיש לו יותר תומר-גלם - מייצר יותר. **הפסד-רווח**, כל מפעלי השמינים ה-

אחרים בארץ, כיצהר, שמו, עץ הוות - מרוויחים היטב, רק כתר הפסיד סכומים עצומים. איך הצליח בכך? לדברי פסח שלום, מנהל אירגון הקניות כיום, הוחר לט לפני שנה וחצי למכור את כתר בגלל הפסדיו, והמיפעל נמכר ליצהר ב-950 אלף ל"י. הסיבה למחיר האפסי, לדברי שלום, בגלל הציוד שלא היה שווה כלום.

אך מנהל יצהר, יצחק מיטלמן, מכור אחרת. ראשית, לדבריו - הציוד כולו שופץ, וממש כיום בקווי-הייצור במיפ- על יצהר, ואילו את הקרקע שעליו עמד כתר, מכר יצהר לחוד - בחצי מיליון ל"י, כך שיצהר עשה עסק טוב.

היחידים שהפסידו היו חברי המושבים שיצטרפו עתה לכסות את ההפרש בין המחיר שיערה שילמה - לבין ההפסדים שצבר כתר, במה מסתכם כסום זה. לא ברור עדיין, אבל נראה כי יגיע לעשרת אלפים ל"י לכל אחד 35 המושבים שבמזלם הרעגפול להיות בעלי כתר.